

Helytelen adogatás annak következménye, hogy a töltegytár elformálódott, piszkos vagy rosszul van megrakva.

Ha homok (pl. leesés folytán) tapad a lövedékre, akkor a furat a lövésnél összekarcolódik.

Kivonat a büntettekről és vétségekről szóló magyar büntető törvénykönyvből.

(1878. évi V. törvénycikk.)

1. (1. §.) *Mely cselekmény képez büntettet vagy vétséget és miféle büntetéssel büntethetők azok elkövetői?*

Büntettet vagy vétséget csak azon cselekmény képez, melyet a törvény annak nyilvánít.

Büntett vagy vétség miatt senkisémm büntethető más büntetéssel, mint amelyet arra, elkövetése előtt, a törvény megállapított.

A büntetendő cselekmények háromféleképpen lehetnek és pedig: büntettek, vétségek és kihágások. Utóbbiakat illetőleg külön törvény intézkedik.

2. (5. §.) *A magyar büntető törvény hatálya, mely területre terjed ki?*

A magyar büntető törvény hatálya a magyar állam egész területére kiterjed, Horvát- és Szlavonországek kivételével.

Az ezen területen akár magyar honosok, akár külföldiek által elkövetett büntettek és vétségek a jelen törvény határozatai szerint büntettetnek.

A kivételeket, a fegyveres erőhöz tartozó személyekre nézve, külön törvény szabályozza.

A területkivüliségre nézve a nemzetközi jog szabályai irányadók.

Magyarország áll: az anyaország és társországaiból. Társországek: Horvát- és Szlavonországek. A társországeknek önkormányzati joguk van, s ennél fogva ott külön büntető törvénykönyv van érvényben.

Magyar honos az, aki magyar állampolgár.

Fegyveres erőhöz tartozik az, aki a közöshadseregben, a hadi-

tengerészetben vagy a honvédségnél tetteg szolgál. Ezekre nézve a katonai büntető törvénykönyv érvényes.

A területkivüliség joga a külföldi uralkodókat és ezek követelt illeti meg s ezért ezeket a hazai törvények szerint megbüntetni nem lehet.

3. (20. §.) *Hányféle büntetési nem van?*

A büntetés nemei a következők:

1. halálbüntetés;
2. fegyház;
3. állomágház;
4. börtön;
5. fogház;
6. pénzbüntetés.

4. (65. §.) *Mely cselekmény képezi a büntett vagy vétség kísérletét?*

A cselekmény, mellyel a szándékolt büntett vagy vétség véghez vitele megkezdett, de be nem végeztetett: a megkezdett büntett vagy vétség kísérletét képezi.

A büntett kísérlet mindig, a vétségé azonban csak a törvény által külön meghatározott esetekben büntetendő.

5. (69. §.) *Kit nevezünk részesnek, illetve felbűjtőnek és bűnsegédnek?*

A véghezvitt vagy megkísérlett büntett vagy vétség részese az:

1. aki mást a büntett vagy vétség elkövetésére szándékosan reábír (felbűjtő);
2. aki a büntett vagy vétség elkövetését szándékosan előmozdítja vagy könnyíti; vagy annak előmozdítására vagy könnyítésére mást reábír; úgyszintén aki másokkal a büntetési cselekmény elkövetésénél, vagy annak elkövetése után nyújtandó segély vagy a cselekményből származó haszon biztosítása vagy pedig a hatósági intézkedések megghiúsítása iránt megelőzőleg egyetért (bűnsegéd).

6. (75. §.) *Büntettet vagy vétséget csak mily módon elkövetett cselekmények képeznek?*

Büntettet csak szándékosan elkövetett cselekmények képeznek.

Ugyanez áll a vétségekre is, kivéve, ha a gondatlanságból elkövetett cselekmény a törvény különös részében vétségnek nyilvánítatik.

Szándékos a cselekmény, ha például valaki egy embert meg akar ölni, ezért rá lök és meg is öli (itt bekövetkezett, amit a tettes akart). Gondatlanságból elkövetett a cselekmény, ha valaki egy szarvasra lök, hogy azt elejtse, de a golyó egy nem messze álló embert talál el, s ezt öli meg (itt nem azt akarta a tettes előidézni, ami cselekvése folytán bekövetkezett).

7. (76. §.) Kinek nem számítható be a büntetendő cselekmény?

Nem számítható be a cselekmény annak: aki azt öntudatlan állapotban követte el, vagy akinek elmelehetősége meg volt zavarva és e miatt akaratának szabad elhatározási képességével nem bírt.

Öntudatlan állapot: az álom, a teljes részegség, stb. Elmelehetőség: meg van zavarva annak, aki valamilyen elmebajban (örült, tébolyodott) szenved. Az ilyen nem büntethető.

Nem számítható be a cselekmény annak sem, aki jogos önvédelemből vagy ellenállhatlan kényszer vagy végszükségből követte azt el.

8. (126. §.) Ki követi el a felségsértés büntettét?

1. Aki a királyt meggyilkolja vagy szándékosan megöli, vagy ezen cselekmények valamelyikének véghezvitelét megkísérli;

2. aki a király testi épségét megsérti, vagy őt az uralkodásra képtelenné teszi;

3. aki a királyt az ellenség hatalmába adja, vagy az uralkodásának gyakorlatában akadályozza, vagy személyes szabadságától erőszakkal vagy fenyegetéssel megfosztja;

4. aki az előbbi két pontban meghatározott valamelyik cselekmény véghezvitelét megkísérli. (Hivatalból üldözendő.)

„Hivatalból üldözendő“ kifejezés alatt azt kell érteni, hogy az ellen, aki olyan bűncselekményt követ el, amely hivatalból üldözendő, a csendőr akkor is eljárhat és megbünteti, ha az, aki ellen a bűncselekményt elkövette megbüntetését nem is kívánja.

9. (139. §.) Ki követi el a király bántalmazásának büntettét?

Aki a királyt tetteleg bántalmazza, amennyiben cselekmé-

nye felségsértést nem képez: a király bántalmazásának büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

10. (142. §.) Ki követi el a hűtlenség büntettét?

A hűtlenség büntettét követi el azon magyar honos, aki valamely külhatalom kormányával szövetkezik, vagy azzal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe bocsátkozik avégett, hogy azt a magyar állam vagy az osztrák-magyar monarchia elleni ellenséges cselekményre bírja; valamint az is, aki valamely külhatalmat az osztrák-magyar monarchia elleni háborúra indítani törekszik. (Hivatalból üldözendő.)

Az osztrák-magyar monarchia áll Magyarországból és Ausztriából.

11. (153. §.) Mely csoportosulás képez lázadás büntettét?

Lázadást képez azon csoportosulás, melynek célja a polgárok valamelyik osztályát, nemzetiségét vagy hitfelekezetét fegyveresen megtámadni. (Hivatalból üldözendő.)

Csoportosulás alatt annyi embert kell érteni, melyek a közbékét megzavarhatják.

A polgárok valamelyik osztálya alatt például a papokat, a kereskedőket, stb-t, nemzetisége alatt például az itt lakó németeket, szerbeket, stb-t, hitfelekezetek alatt például a római katolikusokat, izraelitákat, stb-t kell érteni.

12. (163. §.) Ki követi el a hatóság vagy hatósági közegek elleni erőszak büntettét?

A csoportosulás, melynek célja valamely hatóságot, erőszak vagy veszélyes fenyegetés által hivatása gyakorlatában megakadályozni, vagy valaminek elhatározására, valamely intézkedésre, valaminek elhagyására kényszeríteni: a hatóság elleni erőszak büntettét képezi. Ezen büntettét egy személy is elkövetheti. (Hivatalból üldözendő.)

Hatóság például: a minisztérium, szolgabíróság, rendőrkapitányság, határszéli rendőrkapitányság, pénzügyigazgatóság, stb.

Hatósági közegek: a csendőr, rendőr, pénzügyőr, katonai őr, vasuti- és távírdai forgalmi személyzet, erdő-, folyam-, gátőr, csősz, stb.

13. (171. §.) Ki követi el az alkotmányelleni izgatás büntettét?

Aki valamely gyűlekezeten nyilvánosan, szóval vagy aki a

nyomtatvány, irat, képes ábrázolat terjesztése, vagy közszemlére kiállítása által, büntett vagy vétség elkövetésére egyenesen felhív, az alkotmány elleni izgatás büntettét követi el, s ha a büntett vagy vétség elkövetett, az illető, mint felbújtó, büntetendő.

Ha pedig a felhívás eredménytelen maradt, amennyiben az a jelen törvény külön rendeletei alá nem esik: a büntett enyhébben lesz büntetve. (Hivatalból üldözendő.)

Alkotmány alatt országunk alaptörvényeinek összeségét kell érteni. Képesábrázolat annyi mint: kép, rajz, festmény.

14. (175. §.) *Ki követi el a magánosok elleni erőszak büntettét?*

Ha valamely csoport, azon célból, hogy személyeken vagy dolgokon erőszakot kövessen el, valakinek lakába, üzleti helyiségébe, vagy bekerített birtokába betör: a csoportnak minden tagja, magánosok elleni erőszak büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

15. (178. §.) *Ki követi el a választási jog megsértésének vétségét?*

Azok, akik valamely választót erőszak vagy fenyegetés által választási jogának szabad gyakorlatában megakadályoznak, történjék az akár országgyűlési képviselő, akár törvényhatósági, községi tisztviselő vagy előjáró, törvényhatósági bizottsági tag, vagy községi képviselő választásra nézve; a választói jog megsértésének vétségét követik el. (A sértett fél indítványára üldözendő és a feljelentés 30 napon belül megteendő.)

„A sértett fél indítványára üldözendő“ kifejezés alatt azt kell érteni, hogy az ellen, aki olyan bűncselekményt követ el, amely csak a sértett fél indítványára üldözendő, a csendőr csak akkor járhat el, ha az, aki ellen a bűncselekményt elkövette megbüntetését kívánja és kívánságát írásban is — nyilatkozat aláírásával — kifejezi. Rendszerint 3 hónapon belül kell a sértett félnek a feljelentést megtenni.

16. (190. §.) *Ki követi el a vallás és annak szabad gyakorlata elleni vétséget és mikor képez az büntettét?*

Aki valamely gyülekezeten, nyilvánosan szóval, nyomtatvány, irat, képes ábrázolat terjesztése vagy közszemlére kiállítása által Isten ellen intézett gyalázó kifejezések által közbot-

rányt okoz; aki az állam által elismert vallás szertartását erőszakkal megakadályozza, vagy megzavarja: istenkáromlás, illetve vallásháborítás által a vallás, illetve annak szabad gyakorlása elleni vétséget követi el.

Ha valaki a vallás szertartását végző lelkészt tettelegesen bántalmazza, a cselekmény a vallás szabad gyakorlata elleni büntettét képez. (Hivatalból üldözendő.)

Az állam által elismert vallások: a róm. kath., gör. kath., gör. keleti-, reformát., evang., unitárius- és a zsidó-vallás.

17. (193. §.) *Mely közhivatalnok követi el a személyes szabadság megsértésének a vétségét és mikor képez ez büntettét?*

Azon közhivatalnok, aki hivatali hatalmával visszaélve, törvényellenesen valakit elfogat, elfog vagy letartóztat: a személyes szabadság elleni vétséget követi el.

Ha a fogvatartás 15 napnál tovább tartott, a cselekmény büntettét képez. (Hivatalból üldözendő.)

Közhivatalnok: bármilyen állami-, törvényhatósági-, városi- vagy községi hivatalban vagy szolgálatban levő egyén.

18. (203. §.) *Ki követi el a pénzhamisítás büntettét és ki annak vétségét?*

A pénzhamisítás büntettét követi el: aki azon célból, hogy az valódi, illetőleg teljes értékű pénz gyanánt forgalomba tétessék, bel- vagy külföldön folyamatban levő:

1. fém- vagy papírpénzt utánoz vagy utánoztat;
2. valódi fém- vagy papírpénzen olyan változást eszközöl vagy eszközöltet, hogy az nagyobb értékűnek látszassék;
3. valódi arany- vagy ezüstpénz fémtartalmát bármilyen módon csökkenti vagy csökkenteti.

Ugyanczen büntettét követi el az is, aki a forgalmon kívül helyezett pénzen, a fennebb említett célból olyan változásokat eszközöl vagy eszközöltet, hogy az még forgalomban levőnek látszassék.

Ha azonban az itt megjelölt cselekmények tárgyát az 1, 2, 10 és 20 filléres (koronánál kisebb) váltópénz képezi, a cselekmény a pénzhamisítás vétségét fogja képezni. (Hivatalból üldözendő.)

19. (213. §.) *Ki követi el a hamis tanúzás, illetve a hamis eskü büntettét?*

Aki bűnvádi ügyben a bíróság előtt az ügynek valamely lényeges körülményére nézve hamis vallomást tesz és azt esküvel megerősíti: a hamis tanúzás büntettét követi el.

Ha a hamis tanúzás kihágási ügyben történt, a cselekmény csak vétséget képez. (Hivatalból üldözendő.)

20. (227. §.) *Ki követ el hamis vádat?*

Hamis vádat követ el az: aki mást valamely hatóság előtt büntetendő cselekmény elkövetésével tudva hamisan vádol vagy ellene tudva hamis bűnjelket vagy bizonyítékokat kohol vagy állít elő.

A hamis vád, ha büntettre vagy vétségre vonatkozik: büntettet, ha pedig kihágásra irányul, akkor vétséget képez.

(A hamis vád hivatalból csak akkor üldözendő, ha ennek alapján a büntető eljárás a vádlott ellen már megindított, ellenkező esetben a sértett fél indítványára.)

21. (232. §.) *Ki követi el az erőszakos nemi közönség büntettét?*

Erőszakos nemi közönség büntettét követi el az:

1. aki valamely nőt erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy vele házasságon kívül nemileg közönségesüljön;

2. aki valamely nőt öntudatlan vagy akarata nyilvánítására vagy védelmére tehetetlen állapotát arra használja fel, hogy vele házasságon kívül nemileg közönségesüljön, akár ő idézte elő azon állapotát, akár nem. (Sértett fél indítványára üldözendő és a vád vissza nem vonható.)

Öntudatlan állapotban van például: az alvó, az elájult egyén. Akarata nyilvánítására egyáltalán képtelennek tekintendő a 12. életévét még meg nem haladott gyermek.

22. (43. §. Bn.) *Ki követi el a kerítés vétségét?*

A kerítés vétségét követi el, aki valamely tisztességes nőt házasságon kívül nemi közönség vagy fajtalanság céljaira önértékből más részére szándékosan megszerez vagy megszerezni törekszik, ha a nő életének még 20-ik évét be nem töltötte.

(A bűnvádi eljárás csak magánindítványra indítható meg, de az indítvány vissza nem vonható.)

Bn. itt a Büntető Novellát (1908. évi XXXVI. törvénycikk) jelenti, amellyel a büntető törvénykönyv módosított és kiegészített.

23. (44. §. Bn.) *Ki követi el a kerítés vétségét bordélyházak részére való kerítés által és mikor képez ez büntettet?*

Kerítés vétségét követi el, aki valamely tisztességes nőt szándékosan rábír, hogy nemi közönség vagy fajtalanság céljára bordélyházba vagy hasonló üzletbe lépjen. E cselekmény büntett, ha a sértett életének 20-ik évét még nem töltötte be. (A bordélyház részére való kerítésnek úgy vétsége, mint büntette hivatalból üldözendő, a kísérlete is büntetett.)

Kerítés büntettét követi el az is, aki valamely nőt bordélyházban vagy hasonló üzletben akarata ellenére bármely okból visszatart.

24. (45. §. Bn.) *Tekintet nélkül a sértett nő korára és erkölcsiségére, a kerítés mikor képez büntettet?*

Tekintet nélkül a sértett nő korára és erkölcsiségére a kerítés büntett, ha a tettes:

1. csalárdsággal, erőszakkal vagy fenyegetéssel követi el;
2. a cselekményt hozzátartozója nevelés, tanítás, vagy felügyelet végett rábízott vagy neki alárendelt nő ellen követi el;
3. a nőt külföldre szállítja vagy szállíttatja;
4. a kerítéssel üzletszerűleg foglalkozik, vagy kerítés miatt már egyszer büntetve volt és büntetésének kiállása óta tíz év még el nem telt. (Hivatalból üldözendő.)

25. (251. §.) *Ki követi el a kettős házasság büntettét?*

Aki érvényes házassági kötelékben lévén, ismét házasságra lép, úgyszintén azon nem házas is, aki tudva oly egyénnel házasságot köt: a kettős házasság büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

26. (254. §.) *Ki követi el a családi állás elleni büntettet?*

Aki valamely gyermeket más családba csempész, kicserél, elszikkaszt, eltitkol, rendszerint járt helyre kitesz, vagy bármely más módon családi állásától megfoszt, vagy ezen állását

megváltoztatja: a családi állás elleni büntettet követi el. (Hivatalból üldözendő.)

27. (258. §.) Ki követi el a rágalmazás vétségét?

A rágalmazás vétségét követi el az, aki valakiről, többek jelenlétében, vagy több, habár nem együtt lévő személy előtt olyan tényt állít, mely — valóságában — az ellen, akiről állított, a büntető eljárás megindításának okát képezne, vagy azt a közmegegyezésnek tenné ki. (A sértett fél indítványára üldözendő.)

28. (261. §.) Ki követi el a becsületsértés vétségét?

Aki más ellen meggyalázó kifejezést használ vagy meggyalázó cselekményt követ el, a becsületsértés vétségét követi el. (A sértett fél indítványára üldözendő.)

29. (278. §.) Ki követi el a gyilkosság büntettét?

Aki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság büntettét követi el és halállal büntetendő.

Előre megfontolt a szándék akkor, ha a tettes szándékát mielőtt végrehajtotta, alaposan átgondolta.

30. (279. §.) Ki követi el a szándékos emberölés büntettét?

Aki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg: a szándékos emberölés büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

Nem előre fontolta meg szándékát például az, aki felindulásában azonnal cselekedett.

31. (285. §.) Ki követi el a méhmagzatelhajtás büntettét?

A méhmagzatelhajtás büntettét követi el azon teherben levő nő, aki méhmagzatát szándékosan elhajtja, megöli vagy azt más által eszközölteti; ha házasságon kívül esett teherben: cnyhékben, ellenkező esetben pedig súlyosabban büntetetik. Az anyával azonos büntetés éri azt, aki a büntettet a teherben levő nő beleegyezésével követi el. (Hivatalból üldözendő.)

32. (290. §.) Ki követi el az emberölés vétségét?

Aki gondatlansága által embernek halálát okozta: az emberölés vétségét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

33. (293. §.) Ki követi el a párviadal vétségét?

Valakinek kihívása párviadalra, úgyszintén a kihívás elfogadása: párviadal vétséget képez. (Hivatalból üldözendő.)

34. (301. §.) Ki követi el a testisértést és hogyan osztályoztatik az?

Aki másnak testét szándékosan, de ölési szándék nélkül bántalmazza vagy egészségét sérti, ha az ez által okozott sérülés, betegség vagy elmekór 20 napnál hosszabb ideig tartott: a súlyos testisértés büntettét; ha 20 napot túl nem haladott, de 8 napnál tovább tartott: a súlyos testisértés vétségét; ha pedig 8 napnál tovább nem tartott: a könnyű testisértés vétségét követi el.

(A súlyos testisértés büntette és súlyos testisértés vétsége hivatalból, a könnyű testisértés vétsége pedig a sértett fél indítványára üldözendő.)

35. (314. §.) Ki követi el a közegészség elleni vétségét?

Aki a közfogyasztás tárgyát képező, s elárúsításra vagy szétosztásra rendelt élelmi cikkek közé az egészségre ártalmas anyagot kever vagy kevertet; úgyszintén az, aki az ekként meghamisított, vagy életveszélyes élelmi cikkeket árúsítás, vagy szétosztás céljából boltjában vagy más árúhelyen vagy raktárban tartja: közegészség elleni vétséget követ el. (Hivatalból üldözendő.)

36. (333. és 334. §.) Ki követ el lopást?

Aki idegen ingó dolgot másnak birtokából vagy birtalatából annak beleegyezése nélkül azon célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa: lopást követ el.

A lopás 200 korona értékig vétséget, ezen felül pedig büntettet képez. (Rendszerint hivatalból üldözendő.)

A lopott dolog értékének az veendő, mellyel az a lopás idején bírt. A sértett fél indítványára üldözendő a lopás, ha az közeli rokonok vagy közösházartásban élő rokonok között követtetik el, továbbá, ha a tolvaj attól lopott, akinek fizetésében vagy szolgálatában áll.

37. (336., 337., 338. §§.) *Tekintet nélkül a lopott dolog értékére mikor képez a lopás büntettet?*

Tekintet nélkül a lopott dolog értékére, büntettet képez a lopás, ha:

1. valamely az állam által elismert vallás szertartásaira rendelt helyiségben, a vallás szertartásaihoz tartozó vagy kegyes vagy jótékony célra szánt tárgy tulajdoníttatik el;

2. temetőben a holtak emlékére rendelt, vagy holttesten lévő tárgy lopatik el;

3. épületben, bekerített helyen vagy hajón követtetik el, hova a tolvaj betörés vagy bomlás által jutott, vagy ha a lopás céljából a zár vagy a megőrzésre szolgáló egyéb készület feltörtetett;

4. a felnyitásra hamis vagy lopott kulcs használtatik;

5. csata, tüzvész, vízáradás vagy más közveszély színhelyén, vagy közelében követtetik el;

6. elkövetésénél rabló vagy tolvaj szövetségnek két vagy több tagja működött közre;

7. szolgálatban álló személy azon, kinek szolgálatában áll, vagy annak házához tartozó személyen követi el;

8. a tolvajjal házközösségben vagy közös háztartásban élő személy ellen követtetik el;

9. a lopást közhivatalnok, közhivatalnoki jellegének felhasználásával követi el;

10. a tolvaj vagy ha többen volnának, ezek egyike a lopás elkövetése végett közhivatalnoki jelleget vagy hatósági megbízást színel;

11. ha a tolvaj a lopás elkövetésekor fegyvert viselt, habár azt se nem használta, se nem mutatta;

12. ha a lopást olyan egyén követte el, aki rablás, zsarolás, lopás, sikkasztás, vagy orgazdaság büntette vagy vétsége miatt már két ízben meg volt büntetve és az utolsó büntetés kiállása óta 10 év még nem múlt el.

38. (344. §.) *Ki követi el a rablás büntettét?*

Aki idegen ingó dolgot annak birtokosától, vagy birtalójától, ez vagy más jelenlevő ellen alkalmazott erőszakkal vagy fenyegetéssel azon célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa: a rablás büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

39. (345. 346. §§.) *Mikor tekintetik a lopás rablásnak?*

A lopás rablásnak tekintetik, ha a tetten kapott tolvaj a lopás véghezvitele vagy a lopott tárgy megtartása végett erőszakot vagy fenyegetést használ.

Rablásnak tekintetik a lopás akkor is, ha oly módon követtetik el, hogy véghezvitele céljából valamely személy öntudatlan vagy védelmére tehetetlen állapotba helyeztetik.

40. (355. 356. §§.) *Ki követ el sikkasztást és mikor képez az büntettet és mikor vétséget?*

Sikkasztást követ el: aki a birtokában vagy birtalatában levő idegen ingó dolgot jogtalanul eltulajdonítja vagy elzálogosítja.

Az eltulajdonítás be van végezve, mirelyt a birtokos vagy birtaló a dolgot elidegeníti, elhasználja, a visszakövetelésre jogosított előtt eltagadja, vagy avval bármi más módon, mint sajátjával rendelkezik. (Rendszerint hivatalból üldözendő.)

Ha az elsikkasztott vagyoni értéke nem tesz többet 200 koronánál: a sikkasztás vétséget, azonfelül pedig büntettet képez.

41. (365., 367. §§.) *Ki követi el a jogtalan elsajátítás vétségét?*

Aki idegen dolgot talál és azt 8 nap alatt a hatóságnak, vagy annak, aki elvesztette, át nem adja: a talált dolog jogtalan elsajátításának vétségét követi el. A jogtalan elsajátítás vétségét követi el az is, aki másnak tulajdonát képező ingó dolgot, ha véletlenségből vagy tévedésből birtalatába jutott, jogtalanul elsajátítja. (Rendszerint hivatalból üldözendő.)

42. (370. §.) *Ki követi el az orgazdaság büntettét és ki annak vétségét?*

Aki olyan dolgot, melyről tudja, hogy lopás, sikkasztás, rablás vagy zsarolás büntette következtében jutott birtokosa, vagy birtalójának kezéhez, vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy annak elidegenítésére közre működik: az orgazdaság büntettét követi el.

Ha pedig a dolog lopás, zsarolás, sikkasztás vagy jogtalan elsajátítás vétsége következtében jutott birtokosa vagy birtalója kezéhez: az orgazdaság vétségét képez. (Hivatalból üldözendő.)

43. (Bn. 50. §. és Bvbt. 380. §.) *Ki követi el a csalás büntettét vagy vétségét?*

Aki azon célból, hogy magának vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, valakit fondorlattel tévedésbe eít vagy tévedésben tart s ezáltal annak vagy másnak vagyont kárt okoz, csalást követ el.

A csalás 100 koronáig vétség, ellenkező esetben büntettet képez.

(A csalás vétségének kísérlete is büntetendő és a csalás rendszerint hivatalból üldözendő.)

Fondorlat például: a hazugság, a valóság elferdítése, stb.

44. (381. 382. §§.) *Tekintet nélkül az okozott kár összegére mikor képez a csalás büntettét?*

Tekintet nélkül az okozott kár összegére, büntettet képez a csalás, ha:

1. a csaló annak elkövetése végett közhivatalnoki jellegű vagy hatósági megbízást színel;

2. közhivatalnok, ügyvéd, meghatalmazott ügyvivő vagy magánhivatalnok azt hivatala vagy megbízása körében követte el;

3. csalás miatt már két ízben megbüntetve volt és utolsó büntetésének kiállása óta 10 év még nem telt el;

4. ha valaki azt saját biztosított vagyonának megsemmítése vagy megrongálása által követi el.

Legutóbb említett csalási módot leggyakrabban felgyújtás segélyével követik el.

45. (391. §.) *Ki követi el a közokirat hamisítás büntettét?*

Aki hamis közokiratot készít, vagy valódi közokiratot tartalmának megváltoztatása által meghamisít, ha ebből valakire jogsérelem háramlik vagy háramolhatik, akár belföldi, akár külföldi legyen azon közokirat: a közokirat hamisításának büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

Közokirat például: a születési bizonyítvány, a telekkönyvi kivonat stb.

Közokiraton kívül még a magánokirat is meghamisítható és ez bizonyos esetekben büntethető. Magánokirat például: a számla, a végrendelet, stb.

46. (1897. évi XXXVII. t.-c.) *Ki követi el a bélyeghamisítás vétségét?*

Aki az állam által kiadott és forgalomban lévő bélyeget, postajegyet vagy az adóbiztosítására szolgáló más jegyet, pecsétet, valamely edény tartalmának vagy a fémek természetének és beltartalmának biztosítására szolgáló állami vagy hatósági jegyet felhasználás vagy forgalomba hozás végett utánnoz vagy meghamisít, vagy aki ily bélyeget, jegyet, pecsétet tudva felhasznál vagy forgalomba hoz: a bélyeg hamisítás vétségét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

Hasonló külföldi cikkek meghamisítása is fentiek szerint büntetendő.

47. (418. 419. §§.) *Ki követi el a más vagyona megrongálásának a vétségét és mikor képez az büntettét?*

Aki idegen ingó dolgot szándékosan és jogtalanul megrongál vagy megsemmisít: vétséget követ el. (Csak a sértett fél indítványára üldözendő.)

Büntettet képez a cselekmény, ha az tanúk, szakértők, közhivatalnokok vagyonán, azok tanúzása, véleménye vagy hivatalos eljárása miatt bosszúból követtetett el. (Hivatalból üldözendő.)

Szakértő például a bíróság előtt valamely betegségről, sérülésről véleményt adó orvos.

Az idegen ingatlan vagyon szándékos és jogtalan megrongálása, ha az okozott kár 10 koronát meghalad: szintén vétséget képez, ez értéken alóli kár esetén csak kihágást.

48. (422. §.) *Ki követi el a gyújtogatás büntettét?*

A gyújtogatás büntettét követi el az, aki:

1. olyan házat, kunyhót, malmot vagy bármely épületet vagy helyiséget, mely emberek lakául szolgál vagy erre van rendelve, vagy pedig több ember összejövetelére használtatik, olyan időben szándékosan gyújt fel, midőn abban senki sem tartózkodik.

2. raktárt, gazdasági épületet, szabadteren fekvő nagyobb mennyiségű áru- vagy terménykészletet, a földtől el nem vált vagy garadában vagy halomban lévő: gabonát, erdőt, nagyobb mennyiségű építési, vagy tüzelésre szolgáló anyagkészletet, hidat, hajót vagy bányát szándékosan felgyújt.

Nem büntetetik a cselekmény, ha a felgyújtott tárgy a fel-

gyújtó tulajdona és annak minősége és fekvése olyan volt, hogy felgyújtása másnak sem személyére, sem vagyonára nézve veszélyt nem okozott. (Hivatalból üldözendő.)

Nagyobb mennyiségűnek itt az az anyagkészlet, stbi tekintendő, aminek az értéke, a 100 koronát meghaladja.

49. (425. §.) *Ki követi el a tűzvész okozásának vétségét?*

Aki valamely tárgyat gondatlanságból gyújt fel: az tűzvész okozásának vétségét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

50. (429. §.) *Ki követi el a vízáradás okozásának büntettét és ki annak vétségét?*

A vízáradás okozásának büntettét követi el az, aki valamely töltést, gátat vagy zsilipet, szándékosan és jogtalanul átmetesz, megrongál vagy megnyit és másnak vagyonába vizet bocsátván, az áradás által azt megkárosítja.

Ha a vízáradás gondatlanságból okoztatott, akkor a cselekmény vétséget képez. (Hivatalból üldözendő.)

51. (434. §.) *Ki követi el a közveszélyű megrongálásnak büntettét és ki annak vétségét?*

Aki a vaspályának, gőz- vagy más hajónak, vagy ezekhez tartozó tárgynak szándékos megrongálása által, a vasúton vagy a hajón lévő személyeket vagy árúkat veszélynek teszi ki, a közveszélyű megrongálás büntettét követi el. (Hivatalból üldözendő.)

Ha a veszély gondatlanságból keletkezett, a cselekmény vétséget képez.

52. (447. §.) *Ki követi el a fogoly szöktetés büntettét és ki annak vétségét?*

Aki valamely fogolynak a fogságból vagy a hatósági őrizetből való megszökésére segítyt nyújt, büntettét követi el.

Aki pedig a fogoly megszökését gondatlansága által idézi elő, vétséget követi el. (Hivatalból üldözendő.)

Például fegyvert, kulcsot, reszelőt, stbit ad a fogolynak.

53. (1912. évi XXX. t.-c. a véderőről.) *Ki követi el a fegyveres erő ellen vétséget?*

1. Aki fondorlattal a törvényes hadkötelezettség alól magát kivonja;

2. aki magát megcsonkítja vagy más által megcsonkíttatja, egészségét megrongálja vagy más által megrongáltatja és ezáltal a törvényes hadkötelezettség teljesítésére szándékosan magát alkalmatlanná teszi;

3. aki mást megcsonkít vagy annak egészségét megrongálja és ez által azt a törvényes hadkötelezettség teljesítésére szándékosan alkalmatlanná teszi.

54. (455. §.) *Ki követi el a hadi titok kikémlelését?*

Aki az állam hadi erejére és hadi védelmére vonatkozó intézkedéseket, tárgyakat, amelyekről tudja vagy tudhatja, hogy titokban tartandók, valamely tilalom megszegésével vagy félrevezetés, színlelés vagy másnemű fondorlat által béke idején és azon szándékból kikémlel ki, hogy azokról más államot értesítsen: a hadi titok kikémlelését követi el.

Kivonat a kihágásokról szóló magyar büntető törvénykönyvből.

(1879. évi XL. törvénycikk.)

1. (1. §.) *Mely cselekmény képez kihágást?*

Kihágást képez azon cselekmény, melyet:

1. a törvény;

2. a miniszteri rendelet;

3. a törvényhatóság, vagy

4. a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanáccsal bíró város által kiadott szabályrendelet kihágásnak nyilvánít.

A 3. pont alatt felsorolt törvényhatóság alatt a vármegyét kell érteni.

2. (15. §.) *Melyek a kihágások büntetési nemei?*

Kihágások büntetési nemei a következők:

1. elzárás;

2. pénzbüntetés.

3. (26. §.) *Kihágás esetében a részeselek büntetendők-e? A kísérlet büntethető-e?*

Kihágás esetében a tettesen kívül a részeselek is büntetendők.

A kihágás kísérlete nem büntetettik.

4. (31. §.) *Mikor évül el a büntető eljárás megindíthatása és mikor a kiszabott büntetés?*

A büntető eljárás megindíthatása, amennyiben külön törvény ellenkezőt nem rendel, 6 hó alatt; a kiszabott büntetés pedig 1 év alatt évül el.

Elévülés alatt azt kell érteni, hogy a meghatározott idő elmúltával az addig fel nem jelentett kihágásért a tettest elítélni, a kiszabott büntetést pedig végrehajtani nem lehet. Így van ez a büntetők- és a vétségeknel is, de ott hosszabb az elévülési idő.

5. (33. §.) *Ki követ el államelleni kihágást valamely vár, stbi tervének megszerzése által?*

Az, aki valamely vár vagy erőd vagy a védelem céljából létesített megerősített tábor fekvéséről, erődtítményeiről vagy ezeknek valamelyik részéről, az illetékes hatóság engedelmé nélkül, tervet vagy vázlatot készít vagy közzé tesz, úgyszintén, aki hivatalos őrizet alatt lévő ilyen tervet vagy vázlatot magának vagy másnak megszerez, lemásol vagy lemásoltat.

6. (39. §.) *Ki követ el hatóság elleni kihágást a pénzbüntetésre ítélt javára való gyűjtés által?*

Az, aki azon célból, hogy a büntető vagy fegyelmi eljárás folytán pénzbüntetésre ítéltnek büntetése fedeztessék vagy kárpótoltassék, nyomtatvány által, vagy valamely gyűlekezeten nyilvánosan szóval gyűjtésre hív fel — vagy a gyűjtésre való felhívást terjeszti vagy a gyűjtés eredményét ilyen módon közzé teszi.

7. (51. §.) *Ki követ el vallás és annak szabad gyakorlata elleni kihágást?*

Az, aki az állam által elismert valamely hitfelekezeti vallásos tiszteletének tárgyát, a vallásos szertartásra rendelt helyiségen kívül és nem a vallásos szertartás alkalmával nyilvánosan meggyalázza és ezáltal közbotrányt okoz.

8. (55. §.) *Ki követ el pénzhamisítási kihágást?*

Az, aki nem azon célból, hogy forgalomba tétessék nagyobb mennyiségben:

1. hamis fémpénzt vagy papírpénzt készít vagy készíttet;
2. valódi fém- vagy papírpénzen olyan változást eszközöl vagy eszközöltet, hogy az nagyobb értékűnek látszassék;
3. a valódi fémpénz fémtartalmát csökkenti vagy csökkenteti.

9. (61. §.) *Kik követnek el közbiztonság elleni kihágást fegyvertartás tilalmának megszegése által?*

Azok, akik hatóság vagy magánosok elleni erőszak, gyilkosság, rablás, zsarolás, lopás vagy két ízben elkövetett orvadászat miatt megbüntettetvön, büntetésük kiállása után, a hatóság által fegyverbírhatóstól tiltottak — ha e tilalmat megszegik.

10. (62. §.) *Ki követ el közbiztonság elleni kihágást csavargás által?*

Az, akinek bizonyos lakhelye nincs vagy azt elhagyja és foglalkozás vagy munka nélkül csavarog, ha a hatóság által kitűzött határidő alatt sem a fenntartására szolgáló eszközöket, sem azt, hogy azok tisztességes megszerzésére törekszik, kimutatni nem képes.

11. (66. §.) *Ki követ el közbiztonság elleni kihágást koldulás által?*

Az, aki hatósági engedély nélkül nyilvános helyen vagy házról-házra koldul, vagy aki 16 éven alóli gyermekeket a koldulásra biztat vagy koldulni küld, vagy e célból másnak rendelkezésére bocsát.

Hatósági engedéllyel is csak ott szabad koldulni, ahova az engedély szól.

12. (74. §.) *Kik követnek el közrend elleni kihágást záróra be nem tartása által?*

Azok a vendéglősök, korcsmárosok, vagy kávéháztulajdonosok, akik vendéglőjükből, korcsmájukból vagy kávéházaikból, a hatóságilag megállapított zárórákon túl vendégeket időzni engednek, úgyszintén, akik a hatósági közegek azon

meghagyásának, hogy helyiségeiket zárják be, nem engedelmesskednek, valamint azok is, akik a hivatásában eljáró közeget be nem bocsátják, vagy eljárását akadályozzák, vagy pedig vendégeiket elrejtik. Elköveti ezen kihágást azon vendég is, akit a záróra után a vendéglős, kocsináros, kávéháztulajdonos vagy ezek megbízottjának vagy a hatósági közegnek felhívására el nem távozik egy elrejtőzik.

13. (81. §.) *Kéjnök mikor követnek el közszemérem elleni kihágást?*

Azok a kéjnök, akik a rájuk vonatkozó hatósági szabályokat meg nem tartják.

Ily hatósági szabályok elrendelhetik például, hogy a kéjnök időnként hatósági orvossal vizsgáltsa meg magát, lakás változtatását jelentse a hatóságnak, stb.

14. (87. §.) *Ki követ el szerencsejáték általi kihágást?*

Az, aki nyilvános vagy a közönségnek nyitva álló helyen szerencsejáték vállalatot tart, valamint az is, aki a vállalkozót a szerencsejáték üzésében segíti.

A közönségnek nyitva álló helynek tekintendő azon magánlak is, melybe azon célból, hogy a szerencsejátékban részt vegyen; bevezetés mellett vagy anélkül mindenki bebocsátatik.

Szerencsejáték például: a bircics, mouakó, mariandli; ilyen kártyajáték a ferbli, huszonegy, stb.

15. (92. §.) *Ki követ el közegészség elleni kihágást orvosi, szülész teendőknél jogositvány nélküli végzése (kuruzslás) által, továbbá gyógyszerek kiszolgáltatása által?*

1. Az, aki szabályszerű jogositvány nélkül üzetésért, vagy jutalomért, orvosi, sebészeti vagy pedig olyan helyen, ahol szülész vagy szülész nő van és ezek akadályozva nincsenek, szülész teendőt végez.

2. Az, aki szabályszerű jogositvány nélkül gyógyszert betegek számára árul vagy elad, vagy bizonyos gyógyszert, hatósági tilalom ellenére, habár ingyen, osztogat vagy ad.

16. (99. §.) *Ki követ el közegészség elleni kihágást járványos betegségek fel nem jelentése által?*

Azon családfő, akinek családjában vagy háznépe között, azon iparos, gyáros vagy bányatulajdonos, akinek műhelyé-

ben, gyárában, illetőleg bányatelepén, segédei, unoncai, illetőleg munkásai között; úgyszintén azon növeldetulajdonos, akinek intézetében valamely járványos vagy ragályos betegség kiütött, ha azon időtől kezdve, melyben a betegség természetéről magának tudomást szerzett, 24 óra alatt orvosi segélyről nem gondoskodik.

Ugyanczen kihágást követi el az az orvos is: aki valamely járvány vagy ragály kiütését, az erről szerzett tudomása után 24 óra alatt, a hatóságnak fel nem jelenti.

17. (102. §.) *Ki követ el közegészség elleni kihágást az állatokon észlelt veszélyes betegségekre vonatkozó szabályok megszegése által?*

Az, aki a felügyelet alatt levő állaton a veszettség vagy más, akár az emberekre, akár az állatokra veszélyes betegség jelét észleli és azon állatot azonnal el nem különíti vagy másként ártalmatlanná nem teszi, egyszersmind pedig az észlelt betegségről a hatóságnak jelentést nem tesz.

18. (105. §.) *Ki követ el közegészség elleni kihágást ivóvíz megrontása által?*

Az, aki az emberek használatára szolgáló kútba, vízvezetékbe vagy forrásba ronda vagy undorító tárgyat dob.

Úgyszintén az is, aki közhasználatban levő kútát, vízvezetékét vagy forrást szándékosan akként ront meg, hogy azok vize élvezhetetlenné válik, vagy használhatósága félbeszakad.

19. (106. §.) *Közegészség elleni kihágást dajkaságra vállalkozó nő mely esetben követ el?*

Azon nőszemély, aki tudja, hogy ragályos betegségben vagy bujakórban szenved, mégis, mint dajka, szolgálatba lép, vagy, ha szolgálatba lépte után esik ragályos betegségbe vagy bujakórba, s ezen körülményt, mihelyt annak tudomására jut, azonnal föl nem fedezi.

20. (114. §.) *Kik követnek el testi épség elleni kihágást közlekedési eszközökre vonatkozó szabályok be nem tartása által?*

Azok, akik a közlekedést gőzhajón, gőzkompon, gőzsiklón, vagy lóvonatú vaspályán eszközlik és az ezekre nézve az élet-

biztonság szempontjából kiadott hatósági rendeletnek nem felelnek meg.

21. (115. §.) *Ki követi el a testi épség elleni kihágást lövöldözés és a lőfegyverrel való gondatlan bánás által?*

1. Az, aki a hatóság tilalma ellen valamely községben vagy ennek közvetlen közelében lő;

2. az, aki lőfegyvert használatra vagy töltött lőfegyvert felügyeletre olyan egyénnek enged át, aki az erre szükséges jártassággal vagy értelmi tehetséggel nem bír.

22. (122. §.) *Ki követ el testi épség elleni kihágást vadállatok vagy mérgeskutyák tartására vonatkozó szabályok be nem tartása által?*

Az, akinek birtokában vagy felügyelete alatt veszélyes vadállat vagy olyan kutya vagy más olyan állat van, melyről tudja, hogy az ember életére vagy testi épségére nézve veszélyes tulajdonsággal bír, s mindamellett a veszély megelőzésére és megakadályozására szükséges elővigyázati és oltalmi intézkedéseket nem alkalmaz.

23. (Bn. 51. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást 10 koronát felül nem haladó élelmi, élvezeti vagy egyéb életszükségleti cikk eltulajdonítása által?*

Az, aki 10 korona értéket felül nem haladó élelmi vagy élvezeti cikket, tüzelőszert vagy egyéb életszükségleti tárgyat lop, elsikkaszt vagy jogtalanul elsajátít; de csak akkor, ha a cselekményt büntetetté minősítő körülmény nem forog fenn. (A sértett fél indítványára üldözendő.)

Élvezeti cikk például a dohány, életszükségleti tárgy például a ruha, takaró, stb.

24. (127. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást idegen ingó dolog jogtalan használatát és idegen ingatlan megrongálását?*

Az, aki idegen ingó dolgot tudva, jogtalanul használ és ezáltal azt megrongálja vagy értékében csökkenti vagy a jogtalan használat által egyéb módon kárt okoz.

Ugyanezen cselekményt követi el az is, aki másnak ingatlan vagyontát szándékosan és jogtalanul megrongálja vagy annak földtől el nem választott termékét felhasználja, amely-

nyben az okozott kár 10 korona értéket felül nem halad. (A sértett fél indítványára üldözendő.)

25. (129. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást gyanus tárgyak megszerzése által?*

Az, aki valamely dolgot megszerez olyan körülmények között, amelyekből gyanítható, hogy az lopás, sikkasztás, rablás, zsarolás vagy jogtalan elsajátítás következtében jutott birtokosa vagy birtalójának kezéhez, vagy ugyanilyen körülmények között a dolog elidegenítésére közreműködik.

26. (133. §.) *Kik követnek el tulajdon elleni kihágást zárfelnyitást vagy kulcskészítést?*

Azok a lakatosok vagy más iparosok, akik lakatokat vagy záratokat készítenek vagy árulnak, ha valamely lakást, helyiséget, pénztárt vagy zárral ellátott bármely tartályt másnak rendeletéből nyitnak fel, mint akinek, a felnyitásra való jogosultságáról maguknak tudomást szereztek.

Ugyanezen cselekményt követik el akkor is, ha olyan kulcsot, mellyel valamely lakás, helyiség, pénztár vagy zárral ellátott más tartály felnyitható, másnak rendeletéből készítenek vagy másnak adnak át, mint annak, akiről tudják, hogy arra jogosultsággal bír.

27. (136. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást hiteltelent mértékek tartása vagy használata által?*

Az a kereskedő, aki kereskedésében, raktárában, iparüzletében vagy árudájában hatósági hitclesítéssel el nem látott súly-, hossz- vagy ürmértéket használ vagy ezeket a helyiségben bár használatlanul tartja.

28. (138. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást hús vagy kenyér árusításra vonatkozó szabályok be nem tartása által?*

Az, aki a súly és ár szerint meghatározott hús vagy kenyérneműt magasabb áron vagy csekélyebb súlyban vagy pedig rosszabb minőségben árusítja.

29. (142. §.) *Ki követ el tulajdon elleni kihágást közveszély esetére kiadott hatósági intézkedések megszegése által?*

Az, aki tűzvész vagy vízáradás esetén nem engedelmeskedik a hatóság azon meghagyásának, hogy a fenyegető vagy már bekövetkezett közveszély elhárítására, illetőleg megszüntetésére személyesen vagy háznépének, cselédeinek munkájával, szekercinek, vízjárműveinek, avagy az oltalom szempontjából szükséges egyéb eszközeinek, nem különben hámos lovainak vagy vonó marháinak ideiglenesen a hatóság rendelkezése alá bocsátása által közreműködjék, amennyiben abban alapos okok által nem akadályoztatott.

30. *Kihágás esetén miként indítandó meg az eljárás?*

A kihágási büntetőtörvénykönyv által felölelt kihágások esetén az eljárás rendszerint hivatalból indítandó meg; kivételt képez a lopás, síkkasztás és jogtalan elsajátítás (Bn. 51.) útján továbbá a vagyonrongálás által elkövetett tulajdon elleni kihágás (127. §.), mert ezek a sértett fél indítványára üldözendők csupán.

Kivonat az 1879. évi XXXI. t.-c.-ből.

Erdő-törvény.

1. (2. és 4. §.) *Mely erdőkben tiltatik az irtás és tarvágás?*

Azon erdőkben vagy erdőrészekben, melyek magasabb hegyek kő-görgetegjein, havasok fensíkjaiban vagy hegytetőkön és gerinceken, meredek hegyoldalakon és ezek lejtőin, hegyomlások, kő- vagy hógörgetegek és vízmosások támadásának, vagy sík talajon a futóhomok terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy amelynek elpusztulása folytán alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészek rombolásának út nyitnának — az irtás és tarvágás tiltatik. Ezen erdők véderdőknek nevezetnek és V. E. jelű határelzőről ismerhetők fel.

2. (7. §.) *A legeltetés mely erdőkben tilos?*

A véderdőkben és a futóhomokon álló erdőkben a legeltetés mindaddig tilos, amíg az a iák — sariadékok — vagy a

talajban kárt okozhat; az ily erdőrészek az erdőbirtokos által *Tilos a legeltetés!* nyilvános jelekkel látandók el.

3. (9. §.) *Az erdőkben szabad-e tüzet rakni?*

Az erdőben és azok közelében 100 méter távolságon belül csak az erdőégések megakadályozására szükséges övrendszabályok megtartása, idegeneknek még azon felül csak az erdészeti személyzet engedélye mellett szabad tüzet rakni, azonban az erdőőrök az általuk őrzött területeken, favágók a vágásokban, köiejtők a kőbányákban és a nyájukat legeltető pásztorok főzés és felmelegedés végett oly veszélytelen helyeken, melyeken az erdőbirtokos a tűzgerjesztést világosan el nem tiltotta — rakhatnak tüzet. — Aki tüzet rak, tartozik azt minden esetben távozása előtt teljesen eloltani. Különösen száraz időjárás alkalmával az erdőrendészeti hatóság a tüzelést az erdőben egészen eltilthatja.

4. (11. §.) *Aki erdőben vagy annak közelében elhagyott tüzet talál, mit tartozik tenni?*

Aki erdőben vagy annak közelében elhagyott tüzet talál, tartozik azt lehetőleg eloltani; ha pedig azt eloltani már nem bírja, vagy ha erdőéget vesz észre, vagy annak tudomására jut, tartozik azt az útiába eső legelső ház lakóainak tudtára adni, azok pedig tartoznak az erdőégesről az erdőbirtokost vagy annak háznépét vagy az erdőfelügyelettel megbízott személyzetet értesíteni, illetve a legközelebbi község előljáróságának azt (szolgabírónak vagy a mezei rendőrkapitánynak) bejelenteni.

5. (12. §.) *Erdőégés alkalmával kik vannak jogositva a lakókat az oltásra kirendelni s az oltás vezetése kit illet meg?*

A szolgabíró, mezei rendőrkapitány, illetőleg a községi előljáró, mihielyt valamely erdőégés tudomására jut, azon község lakosságát, melynek határában az erdő létezik, s a körülményekhez képest a szomszédos községek lakosságát is jogositva van az oltásra kirendelni. A kirendeltek kötelesek a szükséges szerekekkel (ásó, csákány, stbi) az égés helyére tüstént ki-menni. Az oltás vezetése a helyszínen levő rangidősebb erdőtisztet, különben a szolgabírót (illetőleg a városi kapitányt), s ha ezek közül senki sem volna jelen: azon község előljáróját

illeti meg, kinek határában vagy a legközelebbi szomszédságában az erdőégés van.

6. (40. §.) *Hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök miéle közegeknek tekintendők?*

A hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálataikban közbiztonsági közegeknek tekintendők és, mint ilyenek, löfegyvert is viselhetnek. Ezen fegyverük vadászat-jegy adómentes.

7. (45. §.) *A felesketett erdőtisztek és erdőőrök midőn szolgálatban vannak, mit kötelesek viselni?*

A felesketett erdőtisztek, midőn szolgálatban vannak, egyenruhát, az erdőőrök pedig a földművelési miniszter által megállapított könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni. (A jelvényen *Erdőőr* felírás van nyomva.)

8. (73. §.) *Ha a lopott dolog, vagy az erdei kihágásból eredő kár értéke 60 koronát felül halad, mit képez a cselekmény?*

Ha a lopott dolog, vagy az erdei kihágásból eredő kár értéke 60 koronán felül halad, úgy 60—200 koronáig vétséget, ezen túl pedig büntettet képez a cselekmény.

Hatvan korona értéken alul kihágás létesül.

9. (74. §.) *Mikor képez büntettet az erdei lopás?*

Büntettet képez az erdei lopás, habár a lopott dolog értéke 60 koronát nem halad túl, ha erre vonatkozólag azon körülmények valamelyike forog fenn, melyeknél fogva a lopás, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, a büntető törvénykönyv szerint büntettnek állapíttatik meg.

A büntető törvénynek a fegyverviselésre vonatkozó megállapítása, erdei lopást illetőleg, csakis löfegyverre értendő.

10. (81. §.) *Ha valakit útközben, akár erdőben, akár annak közelében oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, büntetik-e?*

Ha valakit útközben, akár az erdőben, akár annak közelében, oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, de azt az erdőfelügyelettel megbízott személynek azon-

nal vagy a legközelebbi községi előjárónak 24 óra alatt feljelentni, úgy ezen cselekmény nem büntetett; az okozott kár vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban ez esetben is megtérítendő.

11. (90—95. §§.) *Ki követ el erdei lopást?*

Erdei lopást követ el:

1. aki valamely erdőben létező élőfát vagy ott létező levágott, de eladásra vagy felhasználásra még fel nem dolgozott fát lop;

2. aki szórtan ientartott hagyományt, földfát vagy magiát, avagy 10 évesnél fiatalabb csemetét lop;

3. aki ritkás erdőből több vagy zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támad;

4. aki a termőföld megkötésére védezközüll szolgáló vagy sarjadzás végett meghagyott tuskót kiás és ellop;

5. aki valamely élőfa ágait vagy galyait levágja és ellopja;

6. aki az élőfa kérgét lehántja és ellopja;

7. aki valamely elszáradt vagy az elemek által letört fát, ágat, galyat vagy tuskót lop el;

8. aki valamely nem élőfa kérgét hántja le s ellopja, vagy már lehántott fakérget lop;

9. aki száraz vagy zöld faleveleket vagy mohot lop;

10. aki gubacsot, tölgy-, bükk-, fenyő- vagy más erdei magot vagy erdei gyümölcsöt, gombát, korhadékot, földet, agyagot, tőzveget, meszet, gyepphantot, fagyökeret, füvet vagy egyéb erdei terméket lop;

11. aki ianedvet (gyanta, terpentín, nyír- és jávorlé) lop.

12. (100., 105., 107., 108. §§.) *Ki követ el erdei kártételt?*

Erdei kártételt követ el:

1. aki oly erdőben, melyben a legeltetésre nincs joga, szándékosan vagy gondatlanságból legeltet;

2. aki élőfát le- vagy bevágás, megfűrés, rovatozás, gyűrűzés, jelzés, lehámolás, fűrészelés, a gyökerek feltakarása, gyanta-nyílások fel- vagy továbbszakítása vagy bármi más módon megrongál;

3. aki más erdejében jogtalanul földet, ércet, kőszenet

követ, gyepet vagy egyéb talaj-alkatrészeket ás, vagy az erdőbe követ vagy más a talajra nézve kártékony anyagot hord;

4. aki idegen erdőben fajzasi vagy alomhordási vagy egyéb tenékszedésre engedéllyel bír, de a fát, galyat, almot vagy egyéb erdei terméket nem a meghatározott mennyiségben, időben vagy nem azon erdőből viszi, melyből annak vitélére jogosítva van;

5. aki az alomgyűítésnél vagy galyszedésnél vasgereblyét, vagy vágó eszközt használ, vagy pedig az őt illető fajzasi vagy erdőtermék szedési jogával visszaélve, azt vagy másra ruházza vagy másnak érdekében gyakorolja vagy pedig a szedett fát, illetőleg erdei terméket eladja, egyáltalán, ha a megjelölt jogának határain túllép.

13. (109. §.) *Ki követi el az erdei veszélyes cselekményeket és mulasztásokat?*

Az erdei veszélyes cselekményeket és mulasztásokat elköveti:

1. aki az erdőkben vagy azok közelében 100 méter távolságon belől engedély nélkül vagy az erdőbirtokos által világosan eltiltott helyen, tüzet rak;

2. aki az általa vagy hozzájárulásával, avagy jelenlétében gerjesztett tüzet kellő felügyelet nélkül hagyja;

3. aki az erdőben vagy annak közelében tüzet talál és azt el nem oltja, ha pedig azt eloltani már nem bírja vagy ha erdőégést vesz észre vagy annak tudomására jut, azt az útjába eső legelső ház lakosainak tudtára adni elmulasztja;

4. aki erdőégés esetében annak oltására kötelezve lévén, ezen kötelezettségének alapos ok nélkül nem tesz eleget, vagy az oltásvezető hatósági közeg rendelkezéseit alapos ok nélkül nem teljesíti.

Kivonat az 1883. évi XX. t.-c.-ből.

A vadászatról.

1. (2. §.) *A tulajdonos saját földbirtokán mikor gyakorolhatja a vadászatot?*

Saját földbirtokán a tulajdonos vagy az, akinek az jogot vagy engedélyt adott, a vadászatot, a vadászatról szóló törvényben meghatározott korlátok között, szabadon gyakorolhatja, ha az:

1. egy tagban, egy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed, holdját 1600 □-ölével számítva, habár több határban fekszik vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is; vagy ha a földbirtok

2. 200 holdnál kisebb ugyan, de kertileg műveltetik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigeteket képez;

3. az egy tagban legalább — holdját 1600 □-ölével számítva 50 holdat tevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjükre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek, a mennyiben az egyesített területek a 200 holdat megütik.

2. (7. §.) *A fővadak által a vetésekben stbi okozott károkért kárpótlással kik tartoznak?*

A fővadak (szarvas, dámvad) által a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérelő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyésztetik, teljes kárpótlással tartozik.

3. (9. §.) *Az általános vadászati tilalom mikortól-meddig tart?*

Az általános vadászati tilalom február hó 1-től augusztus hó 15-ig tart, mely idő alatt hajtó kutyákkal (kopó, tacsó, agár, komondor vagy egyéb hajtóebbel) egyáltalán nem szabad vadászni. A tilalmi időszak alatt, továbbá, sem a vadak fiait elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivétevéen ez alól azon tulaj-

doncsok vagy bérlők, kik a tojást éppen a vadtenyésztés céljából szedik, mihez azonban mindig hatósági engedély kell.

4. (10., 11. §.) *A tilalmi időszakban az első 14 napot kivéve, a vadra vonatkozólag mit rendel a törvény?*

A tilalmi időszakban, az első 14 napot kivéve, vadat általában vagy ha a tilalom csak néhány vadra vonatkozik, ilyet árulni, venni, szállítani vagy nyilvános helyiségekben étlapra jegyezni nem szabad.

A madarak közül kivételt képeznek a vándor- és vízimadarak; de ott, hol ez utóbbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom rájuk is kiterjed.

5. (12. §.) *Tiltott időszak alatt is mily madarakra szabad vadászni?*

Tiltott időszak alatt is szabad vadászni a seregökben vonuló vadludakra, vadkacsákra, vad és szelid galambokra, keselyűkre és a sasok, sólymok, kányák, vércsék, héják és ölyvek minden nemre, valamint a nagy suholyra s végül a hollókra, szarkákra, varjakra, verebekre és seregélyekre; a seregélyekre azonban csak szőlők és gyümölcsösökben.

6. (13. §.) *A kártékony vagy ragadozó állatok a földtulajdonos által elpusztíthatók-e?*

Kártékony vagy ragadozó állatokat, úgymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, hörsögöt, ürögöt, görényt, menyétet, nyusztot, vidrát saját területén a tulajdonos bármikor elpusztíthatja, azon esetben is, ha a vadászat bérbe van adva, ha azonban a pusztítást vadászatilag, hajtókkal vagy bármimemű vadászebekkel akarja végbe vinni, erre az esetre a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni.

7. (15. §.) *Szabad időben is mily eszközökkel és módon tilos vadászni?*

Szabad időben is tilos minden szörnyes vagy szárnyas hasznos vadat törökkel, hálókkel, hurokkal, (hurok, vadfogógödör) elfogni vagy megölni, különösen tűzokot ólmos cső alkalmával behajtani vagy agyonverni. Kivételt képeznek a fenyves madarak, melyeket hurokkal és léppel fogni szabad időben

is megengedtetik. Tenyésztés céljából a befogás csak a vadászati tulajdonosai és bérlőinek van megengedve.

8. (19. §.) *A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatot ki engedélyezi?*

A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatok megtartását, a mutatkozó szükséghez képest, csetről-esetre, a közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke engedélyezi (főispán).

9. (26—32. §§.) *Vadászati kihágást ki követ el?*

1. Aki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászat bérbe van adva, a haszonbérlőnek engedélye nélkül vadász (sértett fél indítv. üld.);

2. ha az orv-vadászat éjjel vagy kerített helyen, vagy tiltott eszközökkel történt, vagy ha az orv-vadász álcázva, avagy másképpen ismeretlenné téve találtatik, vagy ha a nevét eltagadja, avagy álnévvel azt, ki tetten kapja, félrevezetni igyekszik vagy azt veszélyesen fenyegeti, ellene fegyvert fog vagy erőszakot használ, ezenfelül, amennyiben az elszámolt esetek a büntető törvény értelmében is tiltott cselekményt képeznek, a büntető eljárás külön megindítandó (sért. fél ind. üld.);

3. ha a haszonbérbe adott vadászati téren a tulajdonosok valamelyike a haszonbérlőt vagy azt, aki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy akadályozza (sértett fél indítv. üld.);

4. aki tiltott időben vadász;

5. aki a vadak fiait elfogja, a madarak fészkeit elrombolja, tojásait elszedi;

6. aki tiltott időben hasznos vadat lő, árul vagy vesz;

7. aki ebét szándékosan valamely reá nézve tiltott vadászati tere viszi, úgyszintén az is, aki a nyájörző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét (sértett fél indítv. üld.);

10. (46. §.) *Vadászati kihágás büntethetősége mennyi idő alatt éviül el?*

Ha a vadászati kihágás miatt a tett elkövetése napjától számítandó 3 hónap alatt panasz vagy feljelentés nem történik, a kihágás büntethetősége elévül.